

PAX Vieren

20 — 28 sept '25
vredesweek.nl

Meer

dan

het

gewone

Leesrooster

Zondag 21 september 2025 (Vredeszondag)

- Lezing 1:
 - Amos 8,4-7
- Psalm 138
- Lezing 2:
 - 1 Timoteüs 2,1-8
- Lezing 3:
 - Lucas 16,1-(8)17

Zondag 28 september 2025

- Lezing 1:
 - Amos 6,1-10
- Psalm 146
- Lezing 2:
 - 1 Timoteüs 6,11b-19
- Lezing 3:
 - Lucas 16,19-31

Vredesweek 2025: 'Niets doen is geen optie'

De roep om verandering is luider dan ooit. Drie jaar na de Russische agressieoorlog tegen Oekraïne zijn conflicten wereldwijd geëscaleerd, van de genocide in Gaza tot het bloedige conflict in Soedan. Ondertussen bezuinigt ons kabinet zwaar op ontwikkelingssamenwerking en diplomatie, waardoor Nederland zich steeds meer afsluit van het wereldtoneel en het internationaal recht onder druk komt te staan. Er staat veel op het spel. Daarom is niets doen geen optie. Het is nu de tijd om in actie te komen. Nederland volgt een gevaarlijke 'Netherlands First'-strategie, waarin basisrechten zoals demonstreren en vrije meningsuiting worden ingeperkt, terwijl antidemocratische bewegingen wereldwijd terrein winnen. Wij zetten ons in voor inclusieve vrede, bescherming van burgers en het beëindigen van gewapend conflict. Er zijn vele manieren om bij te dragen, van aansluiten bij organisaties tot zelf activiteiten organiseren. Jij kunt het verschil maken, ook door alledaagse vrede na te streven in je dagelijks leven.

Colofon

Deze uitgave is tot stand gekomen door een onafhankelijke redactie: Sanneke Brouwers is krijgsmacht-aalmoezenier en onderdeel van de PAX Christi ledenraad. Anje de Heer is adviseur Liturgie bij Kerkpunt en stafmedewerker van Kerkzang.nl. Jan Zwart is Voorganger bij het Apostolisch Genootschap.

Met bijdragen van Ellen Labrijn, Cassia Buonadonna, Andy Deutsch, Houriya Abbou, Elsje Cleven, Hugo Koeman, Zina Nimeh, Rosalie Kortekaas, Marlou van Campen

Eindredactie Godelieve de Wijer
Vormgeving Think Next Level
Drukwerk Muller Print & Sign
ISSN 1385-9668

PAX heeft het CBF keurmerk, is ANBI-erkend en ISO-gecertificeerd. PAX Vieren is beschikbaar in gesproken vorm bij de Christelijke Bibliotheek voor blinden en Slechthorenden (CBB) voor mensen met een leesbeperking.

Wilt u een abonnement op dit tijdschrift in een aangepaste leesvorm of meer informatie hierover? Dan kunt u contact opnemen met de CBB, tel: 0341 565 477, e-mail: klantenservice@cbb.nl.

Op www.vredesweek.nl is meer informatie te vinden over activiteiten in de Vredesweek. Via de webshop kun je

collectefolders, de Vredeskrant en ander materiaal bestellen. Ook kun je de verschillende onderdelen van dit magazine los downloaden op vredesweek.nl/shop

St. Jacobsstraat 12
3511 BS Utrecht
Postbus 19318,
3501 DH Utrecht

Tel: 030 - 233 33 46
info@paxvoorvrede.nl
www.paxvoorvrede.nl

Meer dan het gewone

'Het leven is niet eerlijk'

De stem van mijn moeder dreunt door mijn hoofd terwijl ik op de bank zit en doelloos door Instagram scroll. Het was haar vaste reactie als ik als kind ergens boos of verdrietig over was. Tegenwoordig is die zin schrijnend actueel: tussen de dertigminutenrecepten, kattenfilmpjes en vakantiekiekjes verschijnen beelden van bombardementen, verwoeste steden, angstige gezichten.

Het leven is inderdaad niet eerlijk. Maar wie beslist eigenlijk over die oneerlijkheid?

Ik ben opgegroeid in tijden van vrede. De verhalen over oorlog en verzet kende ik vooral uit boeken en films of verhalen van toen. "Nooit meer oorlog", dat was de les. Dat was toch gelukt? Nu voelt het alsof diezelfde geschiedenis zich steeds vaker herhaalt. De beelden die ik nu zie, lijken op de zwart-wit foto's uit mijn geschiedenisboek. Alleen zijn ze dit keer in kleur. En live op mijn feed.

Het maakt me boos. Verdrietig. Machteloos. Want wat kan ik nou doen?

Toch is precies dát de crux: niets doen is geen optie. Hoe klein ook, iets doen geeft me weer grip. En grip is hard nodig in een wereld die soms voelt alsof die uit je handen glipt. Dus loop ik even naar de buurvrouw, met een tas vol boodschappen. Ik zet een handtekening onder een petitie. Ik begin over vrouwenrechten wanneer een vriend van mij weg probeert te komen met een nét iets te vervelende opmerking, onder de sluier van 'het is maar een grapje'. Het is misschien niet groots. Geen mega-actie, geen breaking news. Maar het is iets.

Het thema van deze PAX Vieren is 'Meer dan het gewone', want als we het hebben over verandering teweeg brengen, klinkt het misschien alsof we allemaal groter, harder, zichtbaarder moeten zijn. Alsof echte verandering alleen komt van mensen die zich volledig geven aan de strijd. Maar wat we vaak vergeten, is dat échte vrede gebouwd wordt in het klein. Tuurlijk, we hebben vredesvechters nodig, absoluut. Mensen die met lef, toewijding en doorzettingsvermogen op de barricades staan. Maar als dat het enige beeld is van verandering, dan sluiten we zo veel andere mogelijkheden af. Want wat we óók nodig hebben -misschien nu nog wel harder- zijn de mensen die eigenlijk liever op de achtergrond blijven. De mensen die denken: "Wat kan ik nou doen?".

'Meer dan het gewone' betekent niet dat je jezelf moet verliezen in een eindeloze stroom van protesten, actiegroepen of debatten. Het betekent dat je bewust kiest om niet weg te kijken. Om niet te wennen aan onrecht. Het betekent dat je durft te handelen, juist als het ongemakkelijk voelt. Dat je beseft: vrede begint vaak bij iets kleins. We mogen niet vergeten: vrede is niet de afwezigheid van oorlog, maar de aanwezigheid van menselijkheid. En menselijkheid zit in de kleine dingen – de daden die zo gewoon lijken, dat ze juist bijzonder zijn.

Dus voor iedereen voor wie de machteloosheid te groot voelt: doe iets. Al is het groot. Al is het klein. Al is het iets.

Want het leven is nou eenmaal niet eerlijk. Maar dat hoeven we niet zomaar te accepteren.

Godelieve de Wijer

Zalig de vredestichters

In de Bergrede (Mat. 5, 1-6) vat Jezus de kern van zijn boodschap samen: in het Rijk van God is er vrede en gerechtigheid. Het is opvallend dat hij deze belangrijke woorden juist uitspreekt ver weg van de mensenmassa. Want Jezus heeft na de wonderen die hij heeft verricht een hele schare volgers achter zich aan. Iedereen wil wel genezen worden. vrede neemt op de berg even afstand van deze rol van 'wonderdokter'. Hij weet dat een quick fix geen oplossing is voor wat er kan mankeren in de levens van mensen. Jezus kan niet iedereen genezen en redden.

Hij wil daarom ook niet dat de menigte zich aan zijn voeten werpt in afwachting van een wonder. Jezus wil dat mensen zelf de armen uit de mouwen steken en met andere ogen gaan kijken. En om dat te leren zet Jezus in de Evangelieën de wereld regelmatig op de kop. Door juist degenen die onderaan staan op de eerste plaats te zetten. Zo heeft Jezus het zelf ook voorgeleefd. Niet om geëerd te worden door een mensenmassa. Maar eenzaam gestorven aan het kruis. Zo laat hij zien dat juist de nederigen het hoogst geacht moeten worden. Dat de zachtmoedigen en niet de brutalen de wereld zullen bezitten.

De Zaligsprekingen zijn een belofte, een visioen, van een rechtvaardige wereld. Misschien kunnen we onszelf herkennen in de nederige, de treurende of de barmhartige. En voelen we ons soms ongezien. Jezus steekt ons een hart onder de riem door juist deze mensen geluk te wensen. Maar ook om ons te bemoedigen aan vrede en rechtvaardigheid, ook al zien we onrecht en conflicten om ons heen. 'Zalig de vredestichters', gaat dus over ons. Het is niet alleen onze taak, maar ook onze bestemming. Wij zijn kinderen van God en daarom geroepen om vrede te brengen.

Tot die tijd zullen we moeten leven met de gebrokenheid. Jezus leert ons dat juist dáár de kern van het christendom is te vinden. Hijzelf liet zich aan zijn kruiswonden door de leerlingen herkennen. We moeten ons niet laten ontmoedigen door een gebrek aan handelingsperspectief. Dit is een oproep om niet voorbij te gaan aan het leed van de wereld, maar er juist bij stil te staan. God laat zich zien in de wonden van de wereld (T. Halík, 2018). Dat betekent dat iedere keer wanneer wij een naaste troosten, Jezus present is. Dat wij iedere keer dat we nederig van hart zijn, groeien in mens zijn. Iedere keer dat wij vrede stichten, worden we meer 'kind van God'.

De Bergrede is een boodschap van hoop voor wie in oorlog leeft of het moeilijk heeft. Voor ons geldt het tegenovergestelde; we leven al 80 jaar in veiligheid en voorspoed. Maar vragen ons nu af: zal dat zo blijven...? Hoe kunnen we ons voorbereiden? De politiek dringt aan op zelfredzaamheid bij calamiteiten. Dat is een verstandige quick fix, maar niet genoeg als vergezicht. We moeten niet alleen onszelf redden, in tijden van crisis hebben we juist elkaar nodig. Zetten we onszelf, of de ander op de eerste plaats? Luisteren we naar de wraakbeluste of de zachtmoedige? Gaan de hardvochtige of de zachtmoedige het land bezitten...? De toekomst is voor de vrede stichters.

Verstilling en gebed

In een wereld die steeds luider lijkt te worden, is het de stilte die we misschien het meest nodig hebben. Tussen het lawaai van meningen en informatie door, biedt stilte de ruimte om onszelf te herontdekken en bewust te kiezen welk pad we willen volgen. Hier enkele manieren om die stilte te vinden.

Alles wat mooi en waar is wordt niet gedictieerd door wie dan ook

Het ergste wat je kan overkomen, is dat je geest als het ware verdoofd raakt, zodat je je eigen pijn of die van anderen niet opmerkt. Je bent rusteloos, lusteloos en verveld en kunt niet meer rouwen om jezelf, de wereld en de ander. Terwijl we het zo nodig hebben om te rouwen. Over de uitverkoop van de politiek, de toename aan gewelddadige en uitsluitende taal, het verval van de maatschappij.

Hoe blijf ik in Gods naam hoopvol in deze tijd?

Doorvoel je wanhoop maar, zolang je helder voor ogen houdt wat er echt toe doet. Laat je wanhoop je nooit vertellen dat je waarden onwaar zijn. Alles wat mooi is en waar en rechtvaardig wordt niet gedictieerd door wie er dan ook in het Witte Huis zit, en ook niet door de meerderheid van de stemmen. Blijf focussen op je waarden, en handel daarnaar in alle mogelijke situaties. Ga verbindingen aan met anderen die dezelfde waarden delen en werk samen. Organiseer je, kom in actie, en houd je energie op peil.

Rowan Williams

In: Alain Verheij, 'Alles wat mooi en waar is wordt niet gedictieerd door wie dan ook'. Interview met Rowan Williams in Trouw 22 02 25.

Wij roepen U, God

Wij roepen U, God: ons leven verloopt! Uw scheppingslicht wordt hier langzaam gedoofd. Als ons zienderogen geen toekomst meer wacht, wat blijft ons voor morgen dan eeuwige nacht?

Hebt Gij niet vanouds uw grenzen gesteld aan chaos en dood, aan wapengeweld? Gij kiest ons het leven als enige zorg. Gij staat met uw liefde voor ons allen borg.

Wij roepen om moed, om daadkracht die telt, die weet van protest, en alle geweld ontwapent met liefde, met hoop, met geloof. Zo hebt Gij aan mensen de toekomst beloofd.

Wij bidden voor hen die voor moeten gaan: dat waarheid alleen voor alles zal gaan. Aan mensen die recht doen, aan wie vrede sticht, geeft Gij U te kennen vol leven en licht.

Sytze de Vries

In: Jij, mijn adem, 204

Heer, geef ons de moed

Heer, geef ons de moed om te zien waarop het aankomt, te ontdekken of we doen wat gedaan moet worden, of dat we daarvoor weglopen. Heer, geef ons moed!

Het gaat erom of we de kans grijpen, of die voorbij laten gaan, of we onze mond open doen, of veilig blijven zwijgen. Heer, geef ons moed!

of we raad geven, of verraden, of we troosten of wegstijgen. Heer, geef ons moed!

of we lachen of uitlachen, of we actie ondernemen of ons terugtrekken. Heer, geef ons moed!

Het gaat erom dat we bij al ons denken, doen en laten U zien in allen die onrecht wordt aangedaan, in ieder die de mond wordt gesnoerd, in hen die ten onder gaan aan pijn en verdriet, in ieder die tot 'ander' wordt gemaakt, in allen die genegeerd worden, in alles wat wordt ontkend, en wat aan hebzucht en macht ten onder gaat.

Heer, geef ons de moed om te zien waarop het aankomt, en te doen wat gedaan moet worden. Heer, geef Gij ons moed!

Naar een gebed uit het Katholisches Gesangbuch der deutschsprachigen Schweiz

Avondviering:

Niets doen is geen optie

In Nederland vieren we dit jaar dat we 80 jaar leven in vrede en veiligheid. We zijn eraan gewend. Maar beseffen dat we ons hiervoor moeten blijven inzetten. Door waakzaam te zijn, zelfvoorzienend bij een calamiteit en naar elkaar om te zien. Niets doen is geen optie. Want: “Alles wat nodig is voor de overwinning van het kwaad is dat goede mensen niets doen”.

Lied

Dans nos obscurité/ Als alles duister is

Aansteken van kaarsen

1. We steken een kaars aan voor wat donker is in onszelf. Boosheid, onzekerheid en zelfgerichtheid. Dat wij durven opstaan voor onszelf en elkaar. Omdat niets doen geen optie is.
2. We steken een kaars aan om elkaar in het licht te zetten. Uit dankbaarheid voor de ander die het mogelijk maakt dat ik een naaste kan zijn en daarmee meer mezelf.
3. We steken een kaars aan voor hen die in duisternis wonen vanwege oorlog, onrechtvaardigheid en tekorten. Wanneer mensen elkaar geweld aandoen en daarmee ook zichzelf beschadigen. We zijn immers geschapen om elkaars broeders en zusters te zijn.

Bijbelverhaal

Mattheus 25, 1-13 De gelijkenis van de wijze en de dwaze meisjes

Om de vrede te bewaren moeten we waakzaam blijven. Zuinig met hulpbronnen. Zelfvoorzienend. Maar ook omzien naar elkaar. In afwachting op de komst van het Rijk van God.

Niets doen is geen optie

Normaliteit is een zacht, zwart gat
Waar ik heerlijk in kan woelen
Nacht-donkere dekens over me geworpen
Valt mijn normaal niet te storen

Zo cirkelt de samenleving
Om me heen
Als een diepe doem scroll
Dromend op m'n despotische telefoon

Of, dat zou het makkelijkst zijn hè?
Alleen, wie stapt dan op
Voor de ander
Buiten – waar de zon schijnt
Op een enge poppenkast met levens
Aan de lijn?
Dat is mijn opstand
Dat is mijn activisme
De kracht om van donker
Licht te kunnen maken
Simpelweg door te *ontwaken*

Niemand hoort goed te kunnen slapen
Wanneer we normaal maken
Wat absurd hoort te zijn

Geschreven door Cassia Buonadonna

Scan de QRcode
voor meer info

Slotgebed

God van vrede

In ons verlangen naar vrede wenden wij ons naar U
maar wij weten ook dat voor het bereiken van vrede
mensen nodig zijn.
Mensen die niet doen wat slecht doen,
mensen die niet 'niets doen en zo het kwaad laten
overwinnen'.
Wij vragen U om moed en wijsheid deze mensen
te zijn.
Maar ondertussen bidden wij voor hen:
die bloot staan aan dit kwaad,
kwetsbaar in oorlog of verstoten van hulp.
Opdat wij onze ogen niet sluiten,
in slaap gesust door onze eigen welvaart.
Voedt ons geloof
dat de dag eens komt van 'vrede op aarde voor
alle mensen'.
Tot die tijd vragen wij U:
waak ook over ons
opdat wij ons kunnen voorbereiden op deze dag.
Want: niets doen is geen optie.
Amen

Slotlied

Goed is dat je niet doet wat slecht is (Psalm 1), Huub Oosterhuis, Antoine Oomen

Goed is
dat je niet doet wat slecht is
niet achter oplichters aan loopt
niet met Ploert en Schender heult
niet je schouders ophaalt
'ploert en schender, ach
zo is de wereld'.
Goed is dat je goede woorden
Overweegt en wil:
Heb je naaste lief die is als jij
De vluchteling, de arme, doe hen recht.

Liedsuggesties voor de viering

Bij het samenkomen

‘Dans nos obscurités’ /

‘Als alles duister is’

(t. en m. Jacques Berhier; Taizé)

Vindplaats AiO 39; LB 598

Psalm

‘Waarom, o God, gaan mensen tekeer’

(t. Erik Idema, m. Dinah Reindorf; bij psalm 2; spreektekst met gezongen acclamatie)

Vindplaats PsA2a

‘Rechtvaardigheid

zal uitgaan boven kwaad’

(t. Margryt Poortstra, m. Bram Stellingwerf; bij psalm 58; spreektekst met gezongen antifoön)

Vindplaats ZZZ 449

Zaligsprekingen

‘Beati voi poveri’

(t. en m. Taizé; bij Lucas 6, 20 en Matteüs 5,3-10)

Vindplaats AiO 17

(p. 21, 137-139); LB 734

‘In wie van hun armoe delen’

(t. Henk Jongerius, m. Jan Raas; bij Matteüs 5,1-12 en Lucas 6, 20-23)

Vindplaats VO 24

‘Verdoofd en schamper van gemis’

(t. Huub Oosterhuis, m. Antoine Oomen/Bernard Huijbers; bij Matteüs 5,1-11)

Vindplaats LB 924; ZZZ 404;

GvL 535; VL 204a en b

Overdenken

‘De wijze woorden en het groot vertoon’

Deze wereld omgekeerd.

(t. Huub Oosterhuis, m. Bernard Huijbers; bij 1 Korintiërs 1,18-22)

Vindplaats LB 1001; GvL 428;

VL 522

Gebed

‘Maak mij een werktuig in uw hand’

(t. Winnifred Stroux, m. Kees Klein; naar een aan Franciscus van Assissi toegeschreven gebed)

Vindplaats ZZZ 141

Zegenbede

‘Zegen onze oren, Heer’

(t. Henk Jongerius, m. Jan Raas; bij Matteüs 13,1-17)

Vindplaats VO 22

Bij het uiteengaan

‘Niet verdeeld maar samen’

(t. Ahmed Aboutaleb, m. Wick Gispen)

Vindplaats ZZZ 144

‘Vrede voor jou’

(m. Tom Löwenthal)

Vindplaats LB 421; ZZZ 421

En verder

‘Laat het kwaad jou niet overwinnen’

Bij Romeinen 12,21

(t. G.H. Ter Schegget, m.

Piet Zuidema); bij Romeinen 12,21)

Vindplaats ZZZ 416

‘Wij die met eigen ogen’

Lied tegen de derde Wereldoorlog.

(t. Huub Oosterhuis; m.

Antwerpen 1539; bij Psalm 124,6)

Vindplaats GvL 553; ZZZ 407a;

ELB 307

‘Handen heb je om te geven’

t. Henk Jongerius; m. 1631)

Vindplaats ZZZ 129; ELB 398

‘Draag de last, die de ander buigt’

Vindplaats HH 699

(t. Pekka Simojoki, v. Alfred C. Bronswijk, m. Pekka Simojoki)

‘God die leven hebt gegeven’

Vindplaats LB 718; OKG 980

(t. Ad den Besten,

m. Willem Vogel)

Afkorting

AiO Adem in ons. Taizé liederenboek

(uitg. KokBoekencentrum 2019)

ELB Evangelische Liedbundel

(uitg. Boekencentrum 1999)

GvL Gezangen voor Liturgie

(uitg. Gooi en Sticht 1996)

HH Hemelhoog. Protestants

evangelische liedbundel

(uitg. Boekencentrum 2015)

LB Liedboek, zingen en bidden in

huis en kerk

(uitg. BV Liedboek 2013)

OKG Oud-Katholiek Gezangboek

(uitg. Gooi en Sticht 2007)

PsA Psalmen anders. Aanvulling bij

Liedboek, zingen en bidden in huis

en kerk

(uitg. BV Liedboek 2022)

VL Verzameld Liedboek. Liturgische

gezangen, op teksten van Huub

Oosterhuis

(uitg. Kok/Halewijn 2004)

VO Voor onderweg. Schriftliederen,

op teksten van Henk Jongerius

(uitg. Gooi en Sticht) 2005)

ZJ Zingt Jubilate (uitg. Averbode/

Otheo 2006)

(NB: alleen als Pax Vieren ook

Vlaanderen bereikt ; bij niet

opnemen in de lijst hieronder de

ZJ-nummers weghalen)

ZZZ Zangen van Zoeken en Zien.

Oecumenische liedbundel

(uitg. Kok 2015)

Meer dan het gewone

Er is al veel gezegd en opgeschreven
over ‘eerlijk delen’ en ‘in vrede leven’,
‘zorgen voor de aarde’,
‘normen en waarden’,
‘onvoorwaardelijke liefde’ en ‘vergeven’.

refrein:

Maar dat blijft een mooi verhaal
zonder mensen met een ideaal,
die bereid zijn om te tonen,
dat er meer is dan ‘t gewone,
die weten: bij mij begint het allemaal!
Natuurlijk moet je altijd blijven dromen
van een betere wereld die er ooit zal komen,
waar we kunnen dansen,
eerlijke kansen,
van geluk dat alle mensen toe kan stromen.

refrein:

Maar dat blijft een mooi verhaal enz.
Dan zijn er nog je eigen mogelijkheden,
wie je bent met wat je meeneemt uit ‘t verleden,
doelen, dromen, wensen,
gaven en grenzen,
hoe je leven wilt in jouw omstandigheden.

refrein:

Maar dat blijft een mooi verhaal enz.

Scan de QRcode
voor bladmuziek

Bruggen bouwen in Alkmaar

In liefde werken aan een menswaardige wereld is de drijfveer van waaruit het Apostolisch Genootschap graag meewerkt aan én een stevige plek inneemt binnen het vredeswerk in Nederland. Hoe dit in Alkmaar vorm heeft gekregen, bespreekt Elsje Cleven met enkele deelnemers aan het Interreligieus en het Levensbeschouwelijk Platform Alkmaar (ILPA): Andy Deutsch, Houriya Abbou en Jan Zwart.

Momenteel zijn er in ons land 82 Ambassades van Vrede, onderdeel van PAX Nederland, waarvan er 20 worden georganiseerd vanuit het Apostolisch Genootschap. Daarnaast zetten veel gemeenschappen zich op eigen initiatief in voor verbinding en inclusiviteit in de samenleving. Bijvoorbeeld door het gebouw open te stellen voor iftar-maaltijden, lessen Nederlands aan te bieden aan nieuwkomers, door het helpen organiseren van de jaarlijkse Vredesweek en door mee te doen in gesprekken met religieuze en levensbeschouwelijke organisaties binnen de regio. Zo ook de gemeenschap Alkmaar.

Het gesprek als basis

Na de moord op Theo van Gogh in 2004 richtte de toenmalige burgemeester van Alkmaar het Interreligieus en Levensbeschouwelijk Platform Alkmaar (ILPA) op. Doel: het bevorderen van acceptatie, respect en waardering voor elkaar middels de dialoog. Een van de actieve leden is Houriya Abbou, die op haar zeventiende als moslima vanuit Marokko naar Nederland kwam. Zij richtte VROUWenKRACHT Alkmaar op, een initiatief dat polarisatie tegengaat middels ontmoetingen en gesprekken over diverse onderwerpen. “Wij als vrouwen steunen en helpen elkaar door moeilijke tijden heen”, vertelt Houriya. “Leer de ander goed kennen, neem de tijd voor elkaar en steun elkaar, want dat verbindt.”

Jan Zwart, districtsvoorganger bij het Apostolisch Genootschap en voorganger in de gemeenschap Alkmaar, is mede-initiatiefnemer van de Ambassade van Vrede en de jaarlijkse Vredesweek in Alkmaar. “Ik neem tevens deel aan het ILPA, omdat in de

ontmoeting de verbinding plaatsvindt en die moet je sterk houden. Met elkaar in gesprek blijven schept een stevige basis voor samenleven.” Ook Andy Deutsch, bestuurslid van de Vereniging Chaweriem Noord-Holland, is betrokken bij het ILPA. Als zoon van Joodse vluchtelingen werd hij geboren in New York en nu woont hij in Nederland. De dialoog aangaan vindt hij cruciaal in allerlei situaties. Andy: “Voor mij als jood is het vooral belangrijk om met moslims in gesprek te gaan, zodat we kunnen praten over de overeenkomsten in plaats van de verschillen.”

Samen bruggen slaan

Na de aanslag van Hamas op Israël op 7 oktober 2023 nodigde de huidige burgemeester van Alkmaar, Anja Schouten, de Ambassade van Vrede Alkmaar, het ILPA en vele andere religieuze, levensbeschouwelijke en maatschappelijk betrokken organisaties uit voor een vredesoverleg. Zij benadrukte in haar toespraak: “Het is heel verleidelijk om stelling te nemen, om een kant te kiezen en daarin erkenning te vinden. Maar juist in het midden ligt de kracht. Want daar ligt de mogelijkheid tot echte ontmoeting, tot dialoog. Voor een goede dialoog is het noodzakelijk te vertellen én te luisteren. Dat betekent dat we niet alleen onze eigen pijn en zorgen uitspreken, maar dat we ook écht horen wat de ander zegt. En ook waaróm hij of zij dat zegt.”

Houriya noemt dat ‘luisteren met je hart’. Voor haar is het belangrijk om te praten over hoe polarisatie kan worden voorkomen en hoe ze vrouwen hierin kan ondersteunen: “In het vredesoverleg voel ik me gesteund. Ik hoef het niet alleen te bedenken, we zoeken samen naar oplossingen.” Volgens Andy helpt het vredesover-

leg om elkaar beter te leren kennen en elkaars overtuiging te begrijpen. Belangrijk, omdat dit verbindt en bruggen kan slaan. Want Andy vindt dat de media vaak eenzijdige en negatieve berichtgeving verspreiden.

Jan voelt zich vanuit de grondslag van het Apostolisch Genootschap tevens moreel verplicht om verbinding te zoeken met mensen van alle geloofsovertuigingen. “Wij willen vooral bruggenbouwers zijn vanuit onze vrijzinnige, religieus-humanistische achtergrond. Dat doen wij onder andere door onze plaats van samenkomen open te stellen en hiermee ruimte te creëren voor ontmoetingen tussen mensen van goede wil. Zoals nu voor het vredesoverleg in Alkmaar.”

Vrijheid is ...

Als voorzitter van het vredesoverleg zei burgemeester Anja Schouten: “We leven in een land waarin iedereen op basis van de grondwet zichzelf mag zijn. Waar je mag geloven wat je wilt, mag houden van wie je wilt en mag zeggen wat je wilt. Dát is pas vrijheid. En daarom is het zo belangrijk dat we ook de vrijheid van anderen blijven respecteren.” Een visie die Jan, Andy en Houriya van harte ondersteunen.

Houriya vertelt dat zij op straat soms de spottende vraag krijgt of zij wel zonder man het huis uit mag. “Ik reageer nooit meteen”, zegt ze. “Ik ga eerst bedenken waar zo’n uitspraak vandaan komt. Soms komt deze gewoon van een kind dat stoer wil doen. Ik wil er dan geen aandacht aan geven en het niet voeden.” Lachend voegt ze eraan toe dat ze helemaal geen man heeft, maar gescheiden is en haar kinderen zelf opvoedt. “Ik lijd zelf niet zo onder dergelijke situaties, maar het kan mij wel veel pijn doen als ik hoor dat anderen worden gediscrimineerd. De gesprekken met vrouwen bij Vrouwenkracht Alkmaar helpen om deze ervaringen te relativeren. De kracht van de verbinding!”

Ook Andy weet hoe discriminatie voelt. Hij vertelt dat veel joodse mensen in Alkmaar nu hun mezoza (een tekstkokertje dat volgens joods gebruik op deurposten wordt aangebracht) verwijderen, omdat ze bang zijn voor agressie. En dat ze om dezelfde reden het dragen van een keppeltje of een sieraad met davidsster achterwege laten.

Stevig netwerk

Andy: “Uiteindelijk willen we allemaal hetzelfde: in vrijheid onszelf kunnen zijn. Als ik hierover open gesprekken kan voeren met mensen van alle leeftijden, word ik daar heel blij van. Dat motiveert mij om door te gaan.” Hij bezoekt ook scholen om te vertellen over het jodendom en te benadrukken dat we allemaal mens zijn, met dezelfde dromen en angsten. Houriya: “Ik ga graag een-op-een in gesprek met jongeren, zodat ze hun hart kunnen luchten en het vertrouwen krijgen om te werken aan hun toekomst en hun dromen.”

Jan vindt het belangrijk dat er met het vredeswerk en het onderlinge overleg een stevige basis wordt gelegd, waarop mensen kunnen terugvallen: “Het lijkt het nu goed te gaan, maar er kan een moment komen waarop het weer ingewikkeld wordt. Dan is het essentieel om een stevig netwerk te hebben, een fundament waarop we kunnen bouwen. De ontmoetingen en de dialoog zorgen ervoor dat we elkaar leren kennen – daar ontstaat de echte verbinding. We moeten elkaar de verhalen blijven vertellen.” Houriya: “Als de harten samenkomen, groeien we naar elkaar toe.”

Beeld door Milou Oomens

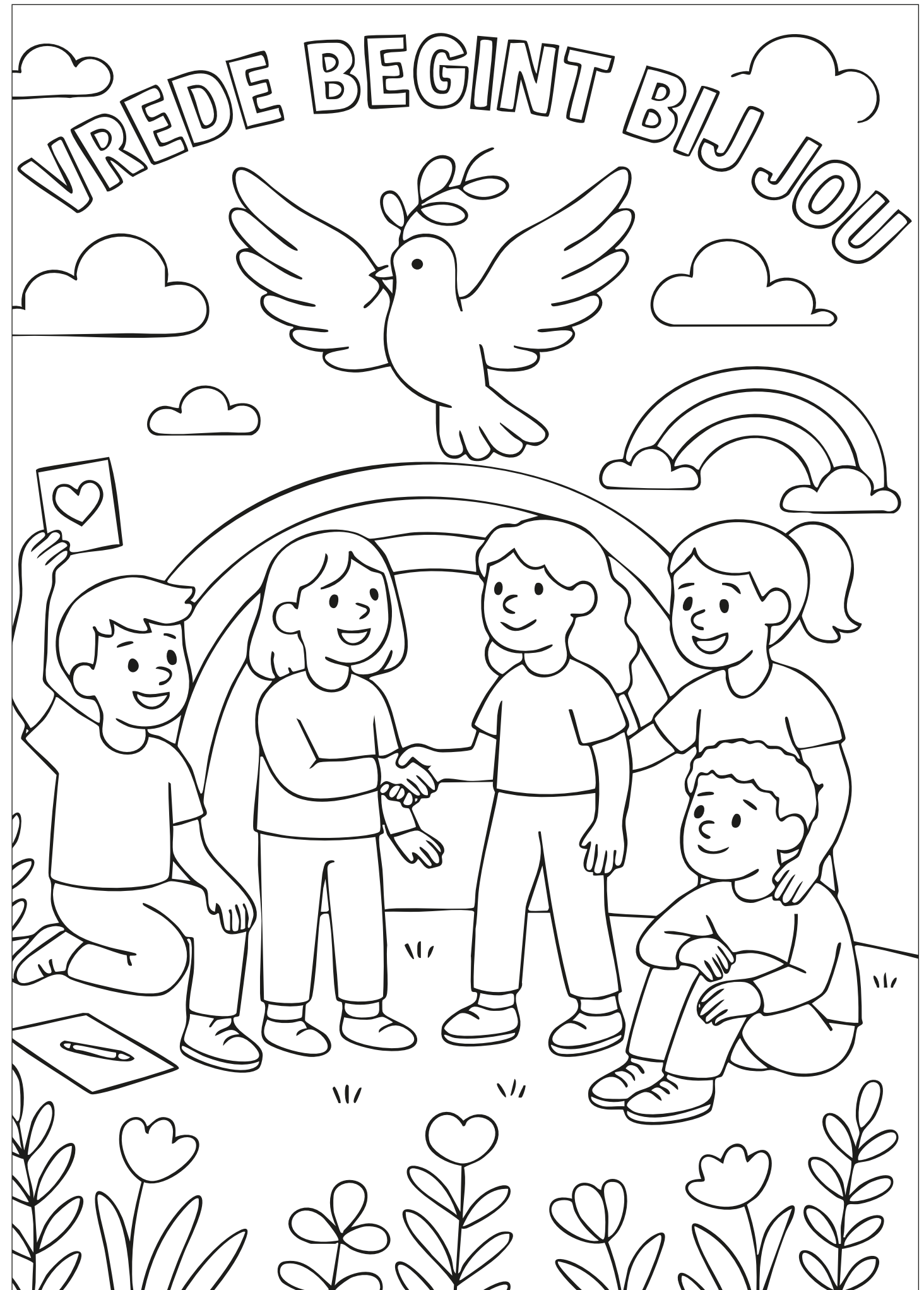
Is er een plek, waar wij elkaar weer kunnen vinden?
Een plek voor jou en mij, daar ergens in het midden,
het niemandsland, hier ver vandaan,
waar wij de grenzen overgaan.
Een plek met ruimte voor 't gelijk van jou en mij
en waar ik ongelijk heb,
evengoed als jij.
Met het onrecht dat ons allebei is aangedaan,
zijn we ieder nog in staat daarnaar op weg te gaan?
En te zoeken naar de plek waar het pad een aanvang vindt,
het pad dat eindigt waar vrede begint.

Vrij vertaald naar een gedicht van priester, auteur en vredesactivist Mpho Tutu van Furth

Door: Elsje Cleven

Samen zorgen voor vrede – meer dan het gewone

Wist je dat vrede niet zomaar gebeurt? Het is iets waar we samen hard voor moeten werken. Soms lijkt het makkelijk om niks te doen, maar juist door kleine dingen te doen, zoals goed luisteren, vriendelijk zijn en samen problemen oplossen, maken we de wereld een beetje mooier. Niets doen is geen optie – elke keer als jij iets goeds doet, help je mee aan een vrediger wereld. Dus, wat ga jij vandaag doen om vrede te maken? Kijk de volgende pagina's voor leuke spelletjes en opdrachten!

Vrede begint bij jou

In de wereld zijn veel oorlogen en mensen die honger hebben. Toch kiezen sommige landen ervoor om minder te helpen. Dat maakt het nog moeilijker voor mensen in nood. Daarom is het belangrijk dat we iets doen.

Sara, die in België is geboren en nu in Nederland woont, leerde als kind dat niet iedereen het makkelijk heeft. Soms sliepen er mensen bij haar thuis die moesten vluchten. Haar ouders leerden haar: help anderen als je kunt. Dat is gewoon. Maar ook bijzonder. In Nederland leerde Sara dat iedereen een mening heeft. Dat is goed, maar soms ook moeilijk. Als iedereen schreeuwt, wie luistert er dan nog? Sara denkt dat vrede niet alleen over geen oorlog gaat, maar ook over vriendelijk zijn, luisteren en elkaar proberen te begrijpen. Het lijkt simpel, maar het is heel bijzonder.

En jij kunt daarbij helpen! Door iets ‘gewoons’ te doen, met aandacht en liefde, kun je iets groots betekenen. Want vrede begint eigenlijk heel klein: bij jou thuis, op school of op het schoolplein. Dat is meer dan het gewone. Dat is alledaagse vrede.

Wanneer voelde jij je veilig en fijn?

Deed iemand toen iets, waardoor jij je veilig en fijn voelde? En: wat kun jij doen om dat gevoel ook aan anderen te geven?

Dilemma's – Wat kies jij?

Kies steeds één van de twee.

Waarom kies je hiervoor?

- Nooit meer iets onaardigs zeggen

OF

- Altijd eerst luisteren voordat je iets zegt?

- Iemand verdedigen die gepest wordt

OF

- Wegkijken omdat het makkelijker is?

- Een lieve boodschap sturen naar iemand die je niet zo aardig vindt

OF

- Iets aardigs doen voor iemand die jou ooit heeft buitengesloten?

Vrede in actie. 5 kleine daden met grote kracht

1. Maak een vredesduif

Knip of vouw een duif van papier.

Schrijf op de vleugel(s) wat jij doet om anderen te helpen of te troosten.

Hang alle duiven bij elkaar – zo ontstaat een hele vlucht van vrede.

2. Vrede in 5 woorden

Bedenk vijf woorden die bij vrede horen, zoals:

rust – delen – lachen – troost – luisteren.

Teken bij elk woord een klein symbool of plaatje.

Maak er een mini-poster van, voor thuis of op school.

Laat zien hoe gewone dingen groots kunnen zijn.

3. Interview mensen over vrede

Vraag mensen in je buurt (je opa, tante, buurvrouw of juf): “Wat betekent vrede voor jou?”

Schrijf hun antwoorden op en maak er tekeningen bij.

Zo leer je hoe anderen over vrede denken!

4. Teken een vredesmoment

Denk terug aan een moment waarop iemand iets kleins deed dat jou blij maakte of je een veilig gevoel gaf. Misschien gaf iemand je een knuffel, luisterde echt naar je, of hielp je toen je het moeilijk had.

Teken dat moment zo goed mogelijk.

Schrijf eronder: “Dit lijkt gewoon, maar het betekende veel voor mij.”

5. Maak een vredeskaartje

Ken je iemand die wel een beetje vriendelijkheid kan gebruiken? Maak een kaartje met een lieve boodschap of tekening. Schrijf bijvoorbeeld: “Ik denk aan je”, “Jij hoort erbij!” of “Je bent goed zoals je bent.”

Breng het langs of stop het bij diegene in de brievenbus! Zo laat je met iets kleins iets groots achter.

Laat de hele aarde dit erkennen:

Zelfs bij grieven, groeiden we,

Zelfs bij heibel, hielden we hoop,

Zelfs verslapt, verkozen we altijd verbonden te zijn.

Zegevierend,

Niet omdat we nooit meer verlies zullen kennen,

Maar omdat we nooit weer aan verdeling zullen wennen.

Amanda Gorman
in *The Hill We Climb*

Nederlandse vertaling
door Zaïre Krieger

80 jaar vrede: in de ogen van...

Ter gelegenheid van 80 jaar vrede in Nederland reflecteren drie inspirerende stemmen ieder vanuit hun eigen perspectief op vrede en veiligheid. Ze delen wat we kunnen leren van de afgelopen decennia, welke uitdagingen er vandaag spelen en hoe we kunnen bouwen aan een veilige en rechtvaardige toekomst. Hun inzichten, geworteld in activisme, beleidswerk en de kracht van jong engagement, onderstrepen: vrede vraagt voortdurende betrokkenheid en inzet van ons allemaal.

Hugo Koeman

Hugo Koeman, een activist in hart en nieren, stond in zijn jonge jaren al op de demonstraties en heeft activisme zich zien ontwikkelen door de jaren heen. “Kaders zijn nodig om daar buiten te kunnen denken. Vrijheid is respect voor elkaar.”, geeft hij ons mee.

1. U heeft zich decennialang ingezet voor vrede en ontwapening. Hoe kijkt u terug op de impact van activisme op 80 jaar vrede in Nederland en Europa?

Laat ik beginnen met te zeggen, dat ik er goeie verhalen en fijne vrienden aan heb overgehouden. En mooie

herinneringen die me gaande houden; niet in de zin van vroeger was het beter, maar herinneringen vormen wel de motivatie om vol te houden en het enthousiasme aan anderen doorgeven. Strijden voor vrede is absoluut een serieuze zaak, maar kan ook leuk zijn en er moet zeker ook gelachen worden.

Vrede en vrijheid heeft te maken met respect. En eigenlijk is daarmee het antwoord op de vraag gegeven. Voor mij begint het heel klein, bij je gezinnetje, je familie en vrienden en je buurt / stad. Hou het klein. De wereld bestormen, daar geloofde ik vroeger in. Nu is het meer staan voor je idealen en principes in het dagelijkse leven. En zo nodig opschalen. Dat natuurlijk wel. Kort na de inval in Gaza heeft onze burgemeester het Vredesoverleg gestart met vertegenwoordigers van religieuze groeperingen en levensbeschouwelijk organisaties in Alkmaar. We komen eens in de 6 weken bijeen, bij elkaar op locatie. Je leert elkaar kennen en vertrouwen. Elkaar kennen is de basis voor respectvolle ontmoetingen.

2. In uw tijd was protest een belangrijk middel om verandering te eisen. Ziet u vandaag de dag nog steeds dezelfde strijdvaardigheid bij jonge generaties?

Vaak zie ik dat acties gevoerd worden vanuit individueel belang of ervaren onrecht. De individualisering van de maatschappij, zeg maar. Maar eerlijk is eerlijk, misschien

was dat ook de achtergrond van mijn actiebereidheid: ik wil dat de wereld voor mij vrediger wordt... en ik wil gezien worden.

Ik weet uit onderzoek dat Gen Z meer op heeft met milieu, inclusiviteit en elkaar dan de generatie ervoor. En dat zie ik in Alkmaar ook. Er zijn jongeren die slimme initiatieven nemen en opkomen voor principes waarin zij geloven (zoals ik vroeger). De harde protesten uit mijn tijd (vastketenen aan de hekken om een vliegbasis enzo) zijn nu milder en meer entertainend. Daarmee bereik je wel een grote groep mensen. Natuurlijk kunnen harde acties ook ingezet worden, maar voor mij heiligt het doel niet alle middelen. Bovendien zijn de strijdmiddelen veranderd. Van demonstreren op straat, naar ‘feestelijke’ bijeenkomsten en online acties. En is het erg dat strijden voor vrede en gelijkheid ook leuk kan zijn?

3. Wat zou u willen meegeven aan jonge activisten die zich vandaag inzetten voor vrede en gerechtigheid?

Misschien heeft het te maken met mijn achtergrond als psycholoog, maar: Vrede begint met luisteren naar elkaar. En als je goed luistert ga je elkaar begrijpen. En als je elkaar begrijpt komt er respect en is strijd niet echt meer nodig. Vind elkaar en je vindt steun. Ga door en kijk ook eens naar oude maar nog steeds niet moe gestreden activisten van de vorige eeuw.

Zina Nimeh

Zina Nimeh is Associate Professor of Public Policy and the Education Portfolio Head at UNU-MERIT. Zij benadrukt dat vrede afhankelijk is van sterke samenwerking, onderwijs en inclusieve instituties, en dat zowel activisme als diplomatie nodig zijn om langdurige vrede te waarborgen.

1. U heeft via Model United Nations veel ervaring met internationale diplomatieke vraagstukken. Welke lessen uit 80 jaar vrede kunnen volgens u bijdragen aan toekomstige vredesoplossingen?

As a UN-affiliated research institute based in Maastricht, we’ve learned (and teach) that peace depends on strong international cooperation and inclusive institutions. The past 80 years have shown the importance of investing in justice and global dialogue. But peace also starts with people, especially young people, it’s about listening, understanding different perspectives, and working together to find peaceful solutions to shared problems. Over the past decades, we’ve had the privilege of educating future generations from around the world here in Maastricht—teaching them about rights, respect, and shared responsibility as essential foundations for human development and preventing conflict. Lasting peace is not automatic—it requires serious, hard and ongoing work and it comes from building fair and resilient societies.

2. Vrede wordt vaak als vanzelfsprekend gezien, zeker in Nederland. Hoe kunnen we in de huidige geopolitieke context blijven investeren in vredesopbouw?

Peace must be actively maintained, even in stable countries. We need to invest in education, democracy, and inclusion; both locally and globally. How? As a UN affiliated institute based in Maastricht, we support peacebuilding through education, research, training, and international cooperation. We also engage with Dutch youth, offering them an international learning environment where they develop critical thinking and leadership skills. Engaging the local community and especially young people with global perspectives can be a powerful driver for fostering peaceful and resilient societies for the future.

3. In uw ogen, wat is de balans tussen activisme en diplomatie als het gaat om het behouden van vrede?

Peace needs both strong voices and strong institutions. Activists raise awareness, challenge injustice, and bring urgency to issues. Diplomats and policymakers help translate that energy into sustainable agreements and change. At UNU-MERIT, we work at the intersection of both by providing knowledge that supports public policy, and education that empowers future leaders and policy makers. Many of our students and alumni are engaged in peace, human rights, and development work around the world. By balancing the power of activism with the principles and structure of diplomacy, we can support long-term efforts to protect and build peace for the future.

Rosalie Kortekaas

Rosalie Kortekaas is gastles coördinator Mensenrechten & Veiligheid bij de Nationale Jeugdraad. Zowel via deze positie als haar eigen ervaring als PAX Activist Academy alumni spreekt ze veel jongeren over grote topics als vrede, veiligheid en democratie.

1. Je vertegenwoordigt de stem van jongeren. Hoe kijken jonge generaties vandaag naar het concept van vrede en veiligheid, en waarin verschilt dit van oudere generaties?

Ik zie dat vrede en veiligheid voor mijn generatie breder wordt opgevat dan enkel de afwezigheid van oorlog. We kijken ook naar zaken als sociale rechtvaardigheid, klimaat en mentale gezondheid - de randvoorwaarden van een veilige samenleving die niet per se gebonden zijn aan oorlog. Wat mij opvalt, is hoe inspiratie tussen generaties gedeeld wordt. Jongeren borduren voort op ideologieën van vroegere protesten, maar geven er hun eigen draai aan. Ze vormen een nieuw forum voor protest, zonder de grenzen van traditionele media.

Bewegingen zoals klimaatmarsen of antiracisme-acties kunnen in korte tijd wereldwijd aandacht krijgen. Jongeren hebben de mogelijkheid om direct te communiceren, mobiliseren en informeren, zonder te wachten op zendtijd of goedkeuring van redacties of andere obstakels die bij traditionele media horen. Ook merk ik dat de blik van jongeren vaak hoopvol is: we geloven in verandering en nemen op onze eigen manieren initiatief. Voor mij en andere jongeren is vrede geen vast eindpunt, maar een proces waarin gelijkheid, veiligheid en verbondenheid centraal staan en waar generatie op generatie aan gewerkt moet worden.

2. Welke rol spelen jongeren in het beschermen en versterken van de vrede die we in Nederland al 80 jaar kennen?

Jongeren spelen een essentiële rol in het beschermen en versterken van de vrede die Nederland al ruim 80 jaar kent. Het is cliché om te zeggen, maar jongeren zijn de toekomst — zij zullen uiteindelijk leven met de gevolgen van de keuzes die vandaag worden gemaakt. Daarom is het van groot belang dat hun stem wordt meegenomen in gesprekken over vrede, veiligheid en samenleving. Wat het uitdagend maakt, is dat veel jongeren in Nederland vrede als vanzelfsprekend ervaren. Ze zijn opgegroeid in een land zonder oorlog op eigen bodem, en hebben geen directe ervaring met conflict of strijd op dezelfde manier als kinderen in oorlogsgebieden zoals Oekraïne, Sudan of Gaza.

Daardoor is hun beeld van oorlog vaak gevormd door verhalen, media of beelden van ver weg. Tegelijk biedt dat ook een kans: juist omdat ze een ander perspectief hebben, hebben jongeren de mogelijkheid om creatiever en vanuit hun eigen verbintenis na te gaan denken. Jongeren hebben enorm veel mogelijkheid voor groei in de positie die ze innemen; we moeten ze alleen nog meer de ruimte en het platform bieden! De potentie ligt niet in het idee dat ze per definitie meer of beter weten, maar in hun bereidheid om de status quo te toetsen met de vraag: waarom doen we het eigenlijk zo? Wanneer deze nieuwsgierigheid serieus wordt genomen en jongeren de ruimte krijgen om actief mee te denken en handelen, kunnen ze een waardevolle bijdrage leveren aan vrede en onze samenleving.

3. Als je één verandering kon realiseren in het mondiale vredesbeleid, wat zou dat zijn en waarom?

Als ik één ding zou kunnen veranderen in het mondiale vredesbeleid, zou ik ervoor zorgen dat mensen die de rechtsstaat ondermijnen of tegen de belangen van burgers werken, geen platform hiervoor hebben. Deze individuen zorgen vaak voor chaos, conflicten en ongelijkheid, wat uiteindelijk de vrede bedreigt.

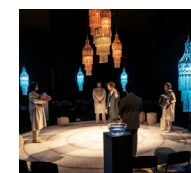
In plaats van zulke mensen te steunen, zou het beleid zich moeten richten op het versterken van democratie, mensenrechten en sociale rechtvaardigheid voor alle burgers, niet alleen mensen die aan de macht zijn of hun eigen (monetaire) belangen voorop stellen. Door systemen te creëren die toxische leiders uitsluiten en een platform te geven aan eerlijke stemmen van groepen die ondergerepresenteerd zijn, zou de wereld een stap dichterbij echte, duurzame vrede komen op de lange termijn.

Preek of pop?

De muzikanten, dichters en andere creatievelingen van deze wereld bieden meer dan eens handvatten voor hoop, uiting van verdriet en liefde, of oproep tot protest. Muziek geeft een stem en brengt hele generaties op de been, en laat ons nieuwe deuren openen. Hier een kleine greep uit de talloze vaten van inspiratie die roeren en voor oproer zorgen.

Kijk, lees- en theatertips

No other Land
Basel Adra, Yuval Abraham, Hamdan Ballal & Rachel Szor

As i left my father's house

New Dutch Connections

Wisselwacher

Geert Mak

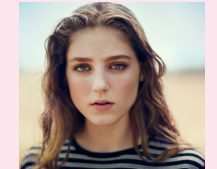
Luistertips

Vrijheid, gelijkheid, zusterschap

Sophie Straat

People help the people

Birdy

Schone handen

Wende

Holt vuer op 't vuur

Daniël Lohues

Ga in mijn schoenen staan

De Dijk

Turn, Turn, Turn!

The Birds

Grijze gebieden en gekke keuzes:

Dilemma's voor aan de keukentafel

Soms hoeft een gesprek niet altijd zwaar of ingewikkeld te zijn om belangrijke punten aan te stippen. Met deze luchtige dilemma's kun je op een creatieve manier de discussie openen, lachen en toch nadenken over grote maatschappelijke thema's. Of het nu gaat om vragen over vrijheid, gelijkheid of de keuzes die we dagelijks maken – deze dilemma's zorgen voor een speelse manier om onze gedachten te delen en een nieuwe kijk op complexe onderwerpen te krijgen. Dus, waar wacht je nog op? Laten we de discussie beginnen, met een glimlach!

- Als er een dienstplicht wordt ingevoerd in tijden van actieve oorlog, moet je dan kunnen kiezen tussen militaire dienst en maatschappelijke dienst?
- Leidt een sterke en goed bewapende krijgsmacht tot meer veiligheid, of vergroot het juist het risico op escalatie?
- Liever elke dag flyereren op straat voor vrede of elke dag op een tank naar je werk rijden?
- Liever alleen maar mogen praten in protestleuzen of nooit meer mogen praten, alleen schrijven?
- Je moet kiezen: Welke zou je eerder opgeven: stemrecht of demonstratierecht?
- Zou je je eerder vastlijmen aan de Mona Lisa of 12 uur debatteren zonder pauze?
- Zou je liever alleen nog maar met de fiets ergens heen moeten (ook op vakantie of bij familie op bezoek) of alleen nog maar uit blik eten?
- Liever de rest van je leven met een spandoek rondlopen (ook op feestjes) of altijd per ongeluk "stop de oorlog!" roepen als je iemand groet?

Kleine daden, grote impact

Vrede lijkt soms groot, ver weg en soms ook onbereikbaar voor 'de gewone mens'. Het is ook lastig om je bewust te zijn van je eigen mogelijkheden om vrede te bewerkstelligen, maar toch is het altijd goed om te onthouden dat alle kleine beetjes helpen. Je hoeft niet altijd vooraan de demonstratie te staan, je salaris op te maken aan donaties of een evenement te organiseren om te werken aan vrede. Hieronder 4 acties die jij kan ondernemen, zonder de hele week er moe van te zijn!

1. Kijk naar je online activisme!

Het is niet voor iedereen mogelijk om lijfelijk de strijd aan te gaan de strijd aan te gaan. Voor mensen die slecht ter been zijn, is het geen optie om naar fysieke bijeenkomsten of demonstraties te gaan: gelukkig kan je ook veel goeds doen online. Denk aan het tekenen van petitie's, het schrijven van brieven en online actie voeren. Zie bijvoorbeeld verderop in de PAX Vieren hoe je vanaf thuis kan overstappen van de bank! Vaak deelt PAX op sociale media wat jij online kan doen om jouw stem, ook vanuit huis, sterker te maken.

2. Help waar je kunt

Een hele brede opdracht natuurlijk, maar ook een hele laagdrempelige. Bekijk of er buurtinitiatieven in jouw wijk zijn, of buurtkamers, die een handje extra kunnen gebruiken. Er zijn altijd mensen nodig die een extra maaltijd kunnen maken, een keertje boodschappen kunnen doen, op de kinderen willen passen of anders-taligen kunnen helpen met het leren van Nederlands. Genoeg te doen dus!

3. Leer over vrede, en deel je kennis

Lees vandaag een artikel, luister naar een podcast of bekijk een video over vrede en deel één inzicht met iemand in je omgeving. Mocht je de smaak nou écht te pakken hebben: organiseer dan een dialoogavond! Maak het een gezellige bijeenkomst, nodig mensen bij je thuis uit en probeer juist die diepe gesprekken aan te gaan en oprécht naar elkaar te luisteren. Je hoeft elkaar niet te overtuigen van eigen gelijk. Tip: mensen persoonlijk uitnodigen, werkt altijd het beste! Bel ze gewoon op of spreek ze aan, vermijd een 'copy-paste' mailtje.

4. Koop en consumeer bewust

Maak een bewuste keuze bij jouw boodschappen en aankopen! Doe onderzoek naar waar je producten vandaag komen, kies voor Fairtrade producten en loop maar voorbij aan het vleesschap. Ook een goede: vermijd fast fashion: een beetje meer uitgeven aan een beter product, maak niet alleen jouw portemonnee, maar ook de wereld een stuk blijer. Kijk voor meer informatie bij Milieucenrtaal of Rank a Brand.

Beeld door Noes Petiet

Finance is your friend

Veel mensen denken bij duurzaamheid aan wat ze wel/niet consumeren: Fairtrade koffie, biologische groenten of tweedehands kleding. Maar wist je dat je ook met je financiële keuzes een grote impact kunt hebben? Banken, verzekeraars en pensioenfondsen investeren miljarden euro's in bedrijven en sectoren – en dat kan zowel positieve als negatieve gevolgen hebben voor mens en milieu. Door bewuste keuzes te maken in waar je je geld onderbrengt of hoe je het besteedt, kun je financieel bijdragen aan een betere wereld.

De Eerlijke Geldwijzer: weet waar jouw geld heengaat

De Eerlijke Geldwijzer beoordeelt banken, verzekeraars en pensioenfondsen op duurzaamheid en maatschappelijke verantwoordelijkheid. Dit initiatief, waar PAX ook aan meewerkt, laat zien welke financiële instellingen verantwoord investeren en welke niet.

Op www.eerlijkegeldwijzer.nl kun je eenvoudig checken hoe jouw bank of verzekeraar scoort en indien nodig overstappen naar een duurzamere optie.

Lees meer over Don't Buy Into Occupation
[Don't Buy Into Occupation - PAX](#)

Wat kun jij doen?

Wil je dat jouw geld goed wordt besteed? Dan zijn er een paar eenvoudige stappen die je kunt nemen:

- Check jouw bank of verzekeraar: bekijk via de Eerlijke Geldwijzer hoe jouw financiële instelling scoort en of ze verantwoord investeren.
- Stel vragen: banken en verzekeraars luisteren naar hun klanten. Hoe meer vragen ze krijgen over duurzaam beleid, hoe groter de kans dat ze hun investeringen verbeteren.

- Stap over: scoort jouw bank of verzekeraar slecht? Dan kun je overstappen naar een partij die beter presteert op duurzaamheid en eerlijke handel.
- Deel de kennis: door anderen bewust te maken van de impact van financiële keuzes, kun je de druk op financiële instellingen vergroten.

1% van je loon doneren: een kleine bijdrage met grote impact

Een andere manier om financieel bij te dragen aan een betere wereld is door een klein percentage van je inkomen te doneren aan goede doelen. Stel je voor dat je 1% van je loon structureel weggeeft aan initiatieven die armoede bestrijden, vrede bevorderen of de natuur beschermen. Dit lijkt misschien weinig, maar als meer mensen dit zouden doen, zou de impact enorm zijn. Door een vast bedrag te reserveren, bijvoorbeeld via automatische incasso, wordt doneren een gewoonte zonder dat je er elke maand over hoeft na te denken. Je kunt zelf kiezen welke organisaties je steunt en zo bijdragen aan een wereld die beter wordt door bewuste financiële keuzes.

Beeld door Nils Carstensen

Organiseer een collecte voor **vrede**

Wij doen mee

"Ik ben Jos Peters en lid van PAX omdat ik geloof in de kracht van samenwerking. PAX brengt mensen bij elkaar, lokaal én wereldwijd. Vrede begint met elkaar begrijpen."

"Als Syriër, als Koerd en als vrouw zal ik mijn stem blijven verheffen tot Syrië een democratisch, divers, inclusief en gewelddoos land is."

Alva, vredesactiviste in Syrië

"Europa zal kernwapenvrij zijn,' zei mijn vader in 1981. 40 jaar later zijn we er nog niet. Dus ik blijf doorgaan."

Hanneke Faber, dochter van vredesactivist Mient Jan Faber

Heeft u vragen, bent u op zoek naar materiaal voor uw collecte, of wilt u gewoon even overleggen?

Dat kan met Marlou van Campen, fondsenwerver, vancampen@paxforpeace.nl, telefoon 06 48 98 14 91

Bestel onze gratis Vredesweekmaterialen,
kijk op vredesweek.nl

Al sinds 1967 organiseert PAX elk jaar in september de nationale Vredesweek. Samen met duizenden mensen, kerken en organisaties laten we zien: vrede is mogelijk – als we er samen werk van maken. Ons thema is dit jaar: Niets doen is geen optie. Doe mee, organiseer een collecte.

Van 20 t/m 28 september 2025 vinden door heel Nederland honderden lokale vredesactiviteiten plaats. In buurthuizen, op scholen, in kerken en op straat maken mensen zich sterk voor vrede, verbinding en dialoog. Doe mee!

- Organiseer een collecte in uw kerk
- Doneer direct via paxvoorvrede.nl/vredescollecte

Waarom PAX? Omdat vrede nú nodig is. Er zijn meer conflicten dan ooit, vredeswerk is juist nu cruciaal.

Bij PAX geloven we in de kracht van mensen. In gesprek blijven, oplossingen zoeken en solidair zijn – dat is de basis van duurzame vrede. En daar boeken we resultaat mee:

- We stonden aan de wieg van het VN-kernwapenverbod
- We steunden jongerenbewegingen in Syrië
- We organiseren de PAX Activist Academy: jongeren leren hoe ze hun stem voor vrijheid en gerechtigheid kunnen versterken.

Bestel de Collectefolder via
vredesweek.nl/shop

Geef vrede doneer via
NL03 TRIO 0390 5150 00

Scan de QRcode
of ga naar paxvoorvrede.nl/vredescollecte

